

КӨРІК АЙЫНЫҢ 22-чІ КҮНІНДЕ -

ХАН ХУДАЙНЫҢ ТІРІГНІЧАЙАПЧАТХАН ААРЛЫҒ КІРӨЗІНГЕ ПАЗЫРЫНЧАН НИДИЛГЕ

Илбек Оразаның үзінчІ Нидилезінде, иирде, Илбек сөстіг Хараағы Худайға тоғыныс толдырылчатса, Хан Худайның Илбек Кірөзін сабландырып, Худай туразының ортазынзар сығар салчалар. Прайзы Кірөстің алнында пазырынчатса, Тигіриб сарнапча: «Кірөзіне Синін пазырынчабыс, Өөркіпастых, паза Синін ап-арығ Тірілізінні сарнапчабыс паза сабландырчабыс».

Ап-арығ Кірөстің алнында киртиністіглер пазырынып алзыннар тіп, Аны паницаа читіре Худай туразының ортазындағы столда тутчалар, анан, Худайға тоғынып алған соонда, Худай туразының төрінзер кир салчалар.

Чол парып, майых парған кизи парбах ағастың көлігенде тынанып алған чили, киртиністіг кизи Илбек Оразаның ортазына чидіп алып, Хан Худайның Аарлығ Кірөзіне пазырынып, поэзыны худына күсті кирип алып, Хызыл Нымырха үлүкүнге турыстыра тимненіп алча.

Сынсабланыстығ Тигіриб Хан Худайның Тірігнїчайапчатхан Аарлығ Кірөзін уғаа тың улуғлапча, аннаңар худайлығ үлүкүннернї көбізі Аарлығ Кірөске, чарыдылып, үлүкүннелчелер.

Арачылағчы чирде чуртапчатхан туста, кирөске хазап, иң не чабал киректернї ит салған өдірігчїлернї, хазап, уғаа хорығыстығ өлімге чарғылап салчаннар. Оларның, хыйалланып, өлчеткеннернї чоохтап таа полбассын. Иди чарғылат салған кизїлер, астап-сухсап, нинче-де күн пазынаң на кирөсте өл парчаннар.

Мына, хайдағ хорығыстығ өлімнї Поэзына артып салған пістің Хан Худайыбыс пісті арачылап халар үчүн! Пір дее чазығы чох Поэзы, Поэзының худайлығ холларын хазап саларга Поэзы чаза тастап пирген! Ол кизи төлін арачылап халып, өлімі чох чуртасты ағаа сыйлап пирер үчүн, Поэзының көннїнен Поэзын иди чабал өдіртіп саларга пир салған. Арачылағчы тиксі амырын паза пісті, полғаныбысты ла арачылап халар үчүн, андағ уғаа хорығыстығ өлімнї Поэзына алын салған!

Хачан пістің Хан Худайыбыс Исус Христосты хазап салғаннарнында, Тигір - чирзер түс парған, чир - Тигірзер көдіріл парған. Христостың Кірөзі андағ уғаа пөзік Тигірзер чит парған полза, андада анын тирее андагох тирең полған полар, иди Ол чирнїң түбінзер түзіп алып, иң не чазыхтығ кизїлернїң хуттарын сығарып алған!

Хан Худайның Кірөзі пастыра пістің арачылан халарыбыс пүт парған, аннаңар піс ол кирөстіг чолча парарга кирекпіс: чаксы-чалахай киректернї чайап, алданыстар пастыра, Худайға, тохтаабин, тоғынып. Хан Худай піске чакып салған: «Кем Миннї соомча парарга хынча, поэзыннан хыйа саабыс, паза поэзынның кирөзіннї алып, Миннї соомча пар» (Мф. 16, 24).

Пу Ап-арығ күннерде піс арачылан халчаң чолны тілепчебіс. Че піс прайзыбыс чаксы пілбинчебіс, хайда анын пасталғаны паза тоозылғаны - Христостың Кірөзінің? Піс Худай туразынзар кирип алып, Ап-арығ Кірөстің алнында пазырынып алып, ағаа чапсыра полып алчабыс. Ол киртинізін синї пастыра, сағаа Поэзының тірігнї чайапчатхан күзін сыйлап пирер.

Ол тустаң сығара, хачан Хан Худай Поэзының Иң не Арығ Ханынаң уйадыстығ Кірөстің ағазын ап-арыглап салған соонда, Христостың Кірөзі андағ худайлығ күсті алып алған: Ол өліглернї турғыс сыххан, харах чохтарға чолны көзіг пирчең пол парған, ізенізі чох халғаннарға ізеністі айландыр пирген, орта чолдаң хыйа сых парғаннарны орта чолға турғыс салған, хыйыхатханнарның алнына турчаң, ахсахтарға тайах пол парған, чохтарның часхарығчызы, сайбахтарның түзетчең, айнарларға тоғыр тиріг, өкістернїң адазы, олғаннарның үгретчїзі, талайларда чүс чөрчеткеннернї азырап салчан, чабал итчеткеннернї ханаларнаң чарыбысчан, өкіс ипчїлернїң алнына турчаң, иреннернїң устағчызы, хуларның поэзыдығчызы, пілізі чохтарның хыйғаахтырчаң, чозах чохтарға чозахты турғыс пирчең,

чобағчыларның, монахтарның махтачан, хыстарның чиктег чох поларға, абыстарның өріндірчен, тигіриблернї пүдірчен, тиксі тилекейге хорығысты чох ит салчан, арығ ниместерге өлімнї ағылчан, күзі чохтарға күсті кир пирчең, ағырығларның имнебісчең, астапчатханнарның азырап салчан, сухсапчатханнарның суғар салчан, иди христостығларның ізенізі паза пістің арачыланызыбыстың өбн танин Кірөс пол парған.

Илбек Ораза тузында арачыланыстығ чолның ортазында тур салғаныбыс, пісті сағысха түзіріп, пістен сурча: пістің алныбыста чатчатхан чаксы пирілчеткен арачыланыстығ чолның ортазына турыстығ читкебіс пе?

Амды поэзыбысты сыныхтап көреңер: Чаксы Хабардағы Закхейнен хада سموковничанын хыринда полғабыс па; хананей-ипчї чили Христостың соонча парғабыс па; албанчы чили, ачырганып, алданғабыс па; чөскін оолнаң хада адазының чуртынзар, ылғап ала, парғабыс па; чағыныбысха хомзынғаныбысты хыйа тастап полғабыс па; Ап-арығ Андрей Критскийнїң ачыргастығ үнін истіп, чазыхтарыбыс үчүн, ылғаабыс па паза улуғ тынғабыс па; Худайның чаксы күзі пирілчеткен отты сизінгебіс пе?..

Алай ба піс Чаксы Хабардағы

омаларға көөгерге ле күстенгебіс пе, че прай анзы уйадыснаң иділіп, иң не пастағы сыныхтағларда поэзыбыстың күстенгенібісті чидір салғабыс па?

Хайдағ ачыргастығ, арачылан халарыбыстаң иди ырах турчатханыбыс: Ап-арығ Тигіриб пісті хайдар апарча, андар парбин, чат халғабыс па? Ол пісті хығырған, че піс ағаа тоғыр полғабыс.

Худай Поэзының чаксы күзін сыйлааны, хайраллазы паза хынызы піске, чазыхтығларға паза худыбыснаң чазығларға Тигіриб Хан Худайның Кірөзін сығарчатханын көріп, улуғ өрініске айлан парча. Анын алнында, тізектерге түзіп, пазырынып, поэзыбыстың чазып парған худыбысты пиктеп аларбыс. Піске аннаңар өріністіг, иди Ап-арығ Кірөс - ол пістің арығланчатхан чолыбыста польсчыбыс полча, ол чатчатханнарның - турғысча, турчатханнарның - улам пик ит салча, чазып парғаннарға - тірег, хухадарчыларына - үлгү тайағы, сурчатханнарға - чолны көртіс пирче, чїтіглерге - сағыстарын толдыр саларға польс пирче. Хан Худайның Кірөзі - хуйах, айнанын чабал күзїнен тоғыр тиріг паза аны чиніп алғанының хайхастығ танин. Ол - тоозылбинчатхан тірігнїчайапчатхан хара суғ паза Худайның чаксызын пирчеткен күс.

Поэзыбыстың кирөзін алып, турып алып, андар парарбыс, хайдар майығыс пілбес Ап-арығ Тигіриб пісті хығырча. Сынап чобағның аарына пастырып, андарылчатсабыс, андада Хан Худайның Кірөзін көріп аларға, сала-манзыри, парарбыс, иди арачыланыс чолында піске хайдағ ние читпинчкеннї піліп алар үчүн.

Сынап піске поэзыбыстың кирөзін апарарға, чазыхтаң тоғыр күрезерге күзібіс читпинчсетсе, поэзыбыстың аарчүгібіс алтында өстепчетсебіс, андада аарластығ Кірөссер көріп, Кем пістің үчүн илбек чобағларның сыдаан - ол илбек сыдамахтығ көзідїм піске күсті хос пирзін.

Піс пілчебіс, хайдағ аар полған Хан Худайның Кірөзі, хайзын Ол прай чуртазында апарған. Полған на кизїнің кирөзі, Анын соонча парарынан пүтче, алай ба чирде иди чуртирға, хайди Христос чакып салған. Хан Худай чирзер Түзіп, кизїлернї Поэзына тоғындырарға Килбеен, че Ол Поэзы кизїлерге тоғынарға Килген. Пістің үчүн Ол Поэзының сабланызынаң хыйа саабысхан, аннаңар піске ідөк пасхаларының үчүн, поэзыбыстың сабланызынаң хыйа турарға кирек. Хайди Ол пістің үчүн Поэзының Кірөзін апарған, піс ідөк Анын соонча парарға кирекпіс, Анын соонча ла парып, полғаны ла поэзының кирөзін турыстыра апарзын, хайзын Хан Худай полған на кизее артып салған.

Худайғасын Иоанн Кронштадтский

ЕПАРХИАНЫҢ ЧУРТАЗЫНДАҒЫ КИРКЕТЕРНІҢ, ПАЗА АРХИАЙНЫҢ, ХУДАЙҒА ТОЛДЫРҒАН ТОҒЫНЫСТАРЫНЫҢ ИЗЕРІЗІ

Азығ айының 18-чү күнінде, Худай Ічезинің «Взыскание погибших» иконазын үлүкүннечен күнде, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты форель палыхтығ хозяйство орнычхатхан Изербельдегі Сергиевской Худай туразында толдыр салған.

Азығ айының 21-чү күні, иирде, чирдегі чуртастарын тоос салған ада-ічелернін хуттарын сағыста тутчан Тилекейдегі субботады таңдади, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Парастасты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Азығ айының 22-чү күнінде, чирдегі чуртастарын тоос салған ада-ічелернін хуттарын сағыста тутчан Тилекейдегі субботада, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты, анын соонда Панихиданы Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Азығ айының 22-чү күні, иирде, Хорығыстығ Чарғының Нидилезі таңдади, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Азығ айының 23-чү күнінде, Хорығыстығ Чарғының Нидилезинде, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, иеромонах Палладийнен паза улуг диакон Андрей Ермаковнаң хада, Минсуғ епархиязындағы Спасескай кафедралығ соборда, ол соборнын хутхадарчыларынаң хада, Худайға тоғынысты толдыр салғаннар.

Пу күнде Минсуғ епархиязынан устапчатхан аркалай поэның тоғылаң 50 чазын таныхтаан.

Үлүкүнниг Худайға тоғынысты толдырарынаң Хызылчарнын паза Ачинсктин митрополиди Пантелеимон устаан, идок пу үлүкүнниг хайыныста Минсуғнын паза Курагиннин

Азығ айының 25-чү күнінде, Ин Ап-арығ Худайтөреткеннің Иверской иконазын үлүкүннечен күнде, ап-арығы Алексийни, Москванын паза тиксі Орыс чиринің митрополидин, хайхасчайачаннн хумартхылачан күнде, паза поэның ап-арығ орында тоғынчатханынаң сығара 34-чү чылы толчатхан күнде, епархиянын Устагчызы, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Азығ айының 28-чү күнінде, А.А.Кенельниң адынаң олғаннарнын музыкалығ 1 № школазындағы концерттиг залда Сарығ хайах үлүкүнге чарыдылған хуттығ концерт тургызылған.

Концерт пасталар алнында, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан чылылыс парғаннарнын алнында поэның сөзін тутхан.

Азығ айының 29-чү күнінде, ол күнде, хачан Ап-арығ Тигіриб прай Худайғасыннарны, хайзылары Худайға тоғынып, чарааннар, хумартхылачан күнде, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Азығ айының 29-чү күні, иирде, Адамнын Худай садынаң сығара сүрдіргенин сағысха кирчен күнниң - пыро тасталчан күнниң таңдади, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской

пискобы Ионафан, сарынчылар өмезинен устап, уставтығ алданысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Пуох күн, иирде, Обнхутпастығы Худайғасын Андрей Критскийниң ачырғастығ Илбек канонын кафедралығ соборында хығырған.

Көрік айының 3-чү күнінде, Илбек Оразаның пастағы читікүнниң вторнигінде, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Спасо-Преображенской кафедралығ соборында уставтығ Худайға тоғыныс толдырылчатхан туста алданған.

Пуох күн, иирде, Обнхутпастығы Худайғасын Андрей Критскийниң ачырғастығ Илбек канонын Ағбандағы Никольской соборда хығырған.

Көрік айының 3-чү күнінде, Ағбан епархиязынын Устагчызы, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан телекөригін көні эфиринде поэның сөзін тутхан.

Көрік айының 4-чү күнінде, Илбек Оразаның читікүнниң средазында, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Спасо-Преображенской кафедралығ соборында уставтығ Худайға тоғыныс толдырылчатхан туста алданған.

Пуох күн, иирде, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Азынада ап-арығлалған Сыйыхтарнын Худайға тоғынызын пу чылда пастағызын Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Худайға тоғынысты толдыр салған соонда, Обнхутхадарчызы поэның сөзін тутхан, анаң Илбек иир толдырыл парған соонда, Худайғасын Андрей Критскийниң ачырғастығ канонын Спасо-Преображенской кафедралығ соборында хығырған.

Көрік айының 5-чү күнінде, Илбек Оразаның пастағы читікүнниң четвергінде, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Спасо-Преображенской кафедралығ соборында уставтығ Худайға тоғыныс толдырылчатхан туста алданған.

Көрік айының 6-чү күнінде, Илбек Оразаның читікүнниң пятницазында, Москванын паза тиксі Орыс чиринің Ап-арығдан Ап-арығ Патриархы Кирилл Свято-Троицкай Лаврнын Трапезнай Худай туразында Азынада ап-арығлал парған Сыйыхтарнын Худайға тоғынызын толдыр салған.

Пуох күн, иирде, Обнхутпастығы, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайғасын Андрей Критскийниң ачырғастығ Илбек канонын Харатастағы Богородице-Рождественской Худай туразында хығырған.

Көрік айының 6-чү күнінде, Илбек Оразаның читікүнниң пятницазында, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Спасо-Преображенской кафедралығ соборында уставтығ Худайға тоғыныс толдырылчатхан туста алданған.

Пуох күн, иирде, Обнхутхадарчызы, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Спасо-Преображенской кафедралығ соборында Азынада Ап-арығлал парған Сыйыхтарнын Худайға тоғынызын толдыр салған.

Константинопольда, император Юлиан Отступниктиң тузында пол парған хайхасты хумартхылап, амвон тастында ап-арығ илбекчобагы Феодор Тиронға алданыстығ канон сарналған соонда, ап-арығлал парған коливо киртінистігерге уелген.

Көрік айының 7-чү күнінде, Илбек Оразаның читікүнниң субботадында, Ап-арығ Тигіриб ап-арығ илбекчобагы Феодор Тиронны сабландырчатхан күнде, паза Худайдаң часкалығ Матрона Московскаяны хумартхылачан күнде, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан ап-арығы Иоанн Златоусттың орынынаң Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Көрік айының 7-чү күні, иирде, Илбек Оразаның 1-ғы Нидилезі таңдади, Сынсабланыстың Үлүкүнн паза Иоанн Алнында парчатханның пазы пастағызын паза ікінчизін таабылғанын үлүкүннечен күнниң таңдади, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Көрік айының 8-чү күнінде, Сынсабланыстың Үлүкүнн паза Иоанн Алнындапарчатханның пазы пастағызын паза ікінчизін таабылғанын үлүкүннечен күнде, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Илбек Василийниң орынынаң Худайға тоғынысты толдырарынаң Спасо-Преображенской кафедралығ соборында устаан.

епискобы Никанор, Норильсктин паза Турухансктын епискобы Агафанел паза Енисейсктин паза Лесосибирсктин епискобы Игнатий, идок Минсуғдағы, Хызылчардағы паза Ағбандағы епархияларнын хутхадарчылары араласханнар.

Азығ айының 24-чү күні, иирде, Ин Ап-арығ Худайтөреткеннің Иверской иконазын үлүкүннечен күнниң таңдади, идок ап-арығы Алексийни, Москванын паза тиксі Орыс чиринің митрополидин, хайхасчайачаннн хумартхылачан күнниң таңдади, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

кафедралығ соборында толдыр салған.

Көрік айының 1-ғы күнінде, пыро тасталчан күнде - Адамнын Худай садынаң сығара сүрдіргенин сағысха кирчен күнде, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Пу күн, иирде, Спасо-Преображенской кафедралығ соборда, хутхадарчыларынын паза киртінистіглерниң аразында пыро тасталчан орын толдырыл парған.

Көрік айының 2-чү күнінде, Илбек Оразаның пастағы читікүнниң понеделнигінде, Ағбанныңпаза Хакас чиринің Пөзікинапарығ архи-

СЕВАСТИЙСКАЯ КӨЛДЕГІ ЧОБАҒЧЫ-ЧААЧЫЛАР

Ап-арыҭ Илбек Константин хан 313 чылда андаҭ чахыґны сыґарыбысхан, хайда христостыґларның киртінізі азых паза пос полар. Че аннаң хончыхти чирнең устачатхан Ликиний император поэының чиріндегі христостыґларны чох ит саларға пөгін салған. Ол поэы көп худайларға киртінчең кізі полған. Ликиний Константиннең тоғыр чаалазарға тимнен салған. Ол поэының сириіндегі христостыґ чаачыларны, олар Константиннің саринсер айланбызарлар тіп, оларны санай чох ит саларға тимнен салған.

Ол туста армяннарның Севастия саарында чаа пазы Агриколий полған, хайзы көп худайларға киртінчең кізі полған. Аның устаанына хырых уғаа махачы чаачылыґ дружина төстел парған полған, че олар прайзы Христосха киртінчең полғаннар. Хачан ол чаачылар көп худайларға ызыхты саларынаң хыйа саабысханнарында, Агриколий оларны харибде чаап салған. Мында чаачылар күстіґ алданыстарын Худайзар тохтаабин ысханнар, анаң тирең хараада олар үннi ис салғаннар: «Халғанчызына читіре сыдасханнар арачылан халарлар».

Севастияны паза аның ибіркі чирлернi түрктер XVII-чi чүс чылларда чаалап алып анда ээле-нибискеннер.

Пазағы күнде, иртен чаабыґдағы чаачыларны пазох Агриколийзер ағылғаннар. Оларны чиитсер, махачызар паза күстіґзер тіп, махтап, хатабох Христоснаң хыйа саабызарға ол сынған, аның үчүн ол императорның аарлазына турыстыра пол паразар тіп, оларны чөптеен. Че махачы чаачылар аның чөбіне кірбин салғаннар. Андада оларны Агриколий хатабох харибде чаптыр салған.

Читi күн пазынаң Севастиязар Лисий тіп улуг пастых киліп, чаачыларны чарғылап сыххан.

Худайның кізілері, чаачылар аґаа нандырғаннар: «Син пістің чаачы адыбысты ла нимес, че пістің чуртазыбысты даа алып ал. Піске Христос Худайнаң аарлыґ паза пір дее ниме пу чир үстүнде чоғыл». Андада Лисий оларны тастарнаң чоо тастабызарға чахыбысхан, че оларны чаалаан тастар чаачыларға пір дее теңмин, оларнаң хыйа учухчатханнар. Че пір тас Агриколийнің чүзіне тееп парған. Мында чобаґчы-чаачылар сизін салғаннар, оларны хайдаґ-да көрнмес күс хайраллапча тіп.

Соох хысхы турған. Ап-арыҭ чаачыларны, чалаастап алып, көлзер апарғаннар. Ол көл Севастиянаґрахниместе полған. Чаачыларны пуснаң чаабыл парған көлде хараа тооза турғысханнар, анда оларны чаачылар хадарғаннар.

Чобаґчыларның көннiн пазып алар үчүн, оларны хычарып, көлнiң хазында мылчаны одын салғаннар. Тирең хараада, сыдачаа соохха тооп парып, пір чаачы мылчазар кире чүгүрген, че иркеннi алтирға ла маннанған соонда, кинетiн, ол парып, ол андарыл парған.

Тирең хараа, үс саґат тузында, Хан Худай чобаґчыларға саґыбаан өрiнiсті сыйлап пирген: кинетiн уғаа чарых улыбысхан, көлнiң пузы хайыл парып, аның суу чылып парған.

Хадаґчылар прайзы узааннар, оларның пірсi ле Аглаий чаачы ибире пастыр чөрген. Көлзер айланып, көргенде, Аглаий көр салған: полған на чобаґчы-чаачының үстүнде чап-чарых ибирiндiнiн турыбысханын. Аглаий отыс тоғыс чарых ибирiндiлiґ чаачыны санап салған, че, сыдап полбин, чүгүрiбiскен чаачы Худай түзір пирген чарых ибирiндiзі чох халтыр.

Аглаий пасха хадаґчыларны усхудыбызып, поэының кип-азаан суурыбызып, оларға теен: «Амды мин дее Христостың кізізібiн!» Ол сах андох чобаґчы-чаачыларға

хозыл парған. Суґда турып алып, Аглаий Хан Худайға алданған: «Хан Худай, мин Саґаа киртiнчем, Хайзына пу чаачылар киртiнчелер. Минi оларға хос сал, иди Синiн хулларынаң хада чобаґны поэыма алынарға тимдезiм».

Иртен оларны хадарчатхан чаачылар, уғаа тың хайхап парып, көр салғаннар, оларның Аглаийi чобаґчыларнаң хада Христосты сабландырчатханын. Андада хадаґчылар суґдағы чобаґчыларны сыґарып алып, оларның тізектерiн унада саабысханнар.

Ап-арыҭ чаачыларның иди-сөөктерiн өртебiскеннер, көске айлан парып, харал парған сөөктерiн суға тастабысханнар.

Үс күн пазынаң ап-арыҭ чобаґчылар, Севастийсктегі епископ Петрның түзіне кірiп, оларның сөөктерiн чыып салзыннар тіп сурынғаннар.

Тирең хараада, епископ Петр нинче-де абыснаң хада, чобаґчы-чаачыларның артхан-халған сөөктерiн таап алып, аарласнаң чыып салғаннар.

наачыланып, омазынаң паза пүдізінең Худайға төөй чайал парғанын хатап айландырып алып, Христоснаң хада наа чуртасты пастапча.

Ап-арыҭ Пічікте сыннаң ачырґастыґ алданыстанар көнi көзiдiґлер пазыл парғаннар, хайзылары турыстыра нимiстернi киртiнiстіґ кізілерге пирчелер. Мына, көзiдiґме, саба хылынған албанчы Закхейденер, хайдаґ ачырґастыґ алданыстын нимiзiн пиргенiнеңер чоох. Ол поэының чарым ис-пайын үлебiскен, паза, кемнең, хос холланып, артых парысты алып алған, ол кізее алымын хай-хай көп айландыр пирген.

Худайґасын Мария Египетская хызыл чиит тузында, сайбахтанып, чуртаан. Че, хайдаґ ачырґастыґ алданыстын нимiзiн ол Худайға ағыл пирген? Ол сөл чазызар парыбызып, анда хараа-күнөрте Худайға пазырынып, көп чыллар арыґ чуртап салған.

Нимiстер, хайзылары ачырґастыґ алданысха турыстыралар - христостыґ чуртастың чахсы-

Чобаґчыларның аттары: Кирион, Кандид, Домн, Исихий, Ираклий, Смараґд, Евноик, Валент (Валент), Вивиан, Клавдий, Приск, Феодул, Евтихий, Иоанн, Ксанфий, Илиан, Сисиний, Ангий, Аетий, Флавий, Акакий, Екдикий, Лисимах, Александр, Илий, Горгоний, Теофил, Дометиан, Гай, Леонтий, Афанасий, Кирилл, Сакердон, Николай, Уалерий (Валерий), Филоктимон, Севериан, Мелитон паза Аглаий.

1230 чылның көрiк айының 22-чi күнiнде, болгар хан Иван II поэының улуг чаалазыґда чинiсті тудып алғанын Севастийскай көлде чобал парған 40 чаачының улысханының чинiзі тіп санап салып, оларға чахсы алынып, Севастийскай көлде чобал парған чаачыларның адынаң Худай туразын пүдiр салған.

Севастийскай көлде чобал парған ап-арыҭ 40 чаачының хумартхылазын Сынсабланыстыґ Тигiрiб аарластыґ үлүкүннернiң санына кир салып, көрiк айының 22-чi күнiнде үлүкүннiрiн турғыс салған.

чалахай киректернi чайап полғаны.

Чахсыхабарда андаҭ нимiстер-денер көп пазылча. Чахсыхабарчы Лука піске чоохтапча: «Ачырґастыґ алданыстын турыстыра нимiстерiн чайаанаң» (Лк. 3, 8), анаң андар ол чарыда чоохтапча: «Кемнiн iкi кибi пар, пірсiн кирексiнчеткен кізее пир сал, паза, кемнiн ас-тамаа пар, сах iдөк ит сал» (Лк. 3, 11).

Че, мына пазох хуттыґ нимiстерденер сөс: «Худай таллап алған кізілер чили, арыґ чүректіґ, хыйґа паза пазымның көннiлiґ, амырнаң паза хыныснаң тiґiлген кип-азахнаң тонан салынар» (Кол. 3, 12-14).

Че өөн алданыстың татхынның нимiзі - хыныс полча (Ин. 15, 2-16).

Павел илчi піске иди чоохтапча: «Сынап мин прай чуртымны паза иди-сөөгiмнi өртке салыбыссам, че хынызым пір дее чох полза, анзы маґаа пір дее тузалыґ нименi пир полбас» (1 Кор. 12, 3-8).

Ап-арыҭчобаґчы Серафим (Чичагов)

ХОСХАР АЙЫНЫҢ 18-чi КҮНIНЕ ЧИТIРЕ -

ИЛБЕК ОРАЗА УЗАРАПЧА

Илбек Ораза - Худайның алнында, ачырґанып, алданчаң тус.

Чазых - Худайның Чозаґын хыйыстыр салып, харасхыда одыр салғаны. Анзы уғаа чииркестіґ кирек: чой айнаның чабал киректерi, өлiмнiң пасталғаны, аннаңар, кем поэының чазыхтары үчүн, пыроланып, алданча, харасхыдан чарыхсар сыґып алып, айнаның айґаґынаң поэып алча. Иди уғаа чииркестіґ паза кірлiґ нименең арыґланып алча, өлiмнен - чуртассар, чой айнаның үлгүзінең поэып алып, хатабох Худайзар айланып алча.

Чазыхтар пісті Худайнаң чар салчалар, че сыннаң, ачырґанып, алданзабыс, піс Худайзар хатабох айланып аларбыс.

Сыннаң, постың чазыхтарын пілініп, алданғаны, - саґысты паза

чүректі түзедiбiсче, хайзы ап-арыҭ паза иптiґ чуртастың өзенi полча.

Ачырґастыґ алданыс кізінің чүреенде киртiнiс пастыра төрепче, хайзы Худайнаң хорых пілерiн паза Худайзар өөн хайыґны айландыр поларын төрет салча.

Худай пирген уйаттырчатхан саґыс усхун парза, кізі поэының пүлестел парған худын, чазыхтарын паза прай хомай ондайларын, көрiндестегi чили, көр салча. Кізі поэының чазыхтыґ паза турыстыра нимес полчатханын пілiн салып, Худайнаң хорыґып, сiрлесче. Ол поэын ин не улуг ачыґларға, аґырыґларға паза хыйалларға турыстыра тіп, санап сыхча. Иди, ол поэының чуртазын санай алыстырып, аның арачылыаныс чолында харыґ полчатхан нимелерiн прай хыйа тастап сыхча: иди аның худы,

ХОСХАР АЙЫНЫҢ 7-ЧИ КҮНІНДЕ - ИҢ АП-АРЫҒ ХУДАЙ ТӨРӨТКӨНҮГӨ ЧАХСЫХАБАР ЧИТТИРІЛГЕНИ

Худайның Иң Ап-арыҕ Ічезі Мария Хысха Чахсыхабар Читтірілгени үлүкүн - Илбек Ораза тузындағы уғаа илбек үлүкүн полча.

Тиксі тилекейде Худайның Ап-арыҕ Худының чурты уғаа көп, паза кизилерниң арыҕ чүрөктері - Ағаа илбек өрністі сыйлапчалар.

Ноо даа кизиниң чүрее хачан даа пос полбинча, - ол амырның алай ба төбөркіниң алай ба Худайның күзинең тол парған полча. Хачан-да кизиниң чүрее Худайның күзинең паза Аны, сабландырып, махтачан сарыннарнан тол парған полчан, аннаңар ағаа (кизее) пір дее хорыгыс чох полған. Че амгы тустағы кизилерниң көбінін пазы - изи-сагызы чох пол парған сайбах киректернен пүт парған...

Чыплама харасхыдагы чарых чили, - кизи төлүн арачылап халар үчүн, Тигирден Худай піске Түскен. Худайның чирзер іди Түскени, - Худайның Ангелінен паза Арыҕ Хыстан пасталған. Олар Тигирниң паза чирниң арыҕ поларынанар чоохтасханнар.

Хачан чазыхтыҕ чүрек арыҕ чүрекен чоохтасчатса, андада - тоозылбас чаа пасталыбысча, че, хачан арыҕ чүрек арыҕ чүрекен чоохтасчатса, андада, - амыр, өрніс, хыныс паза хайхас!

Худайның Архангелі Гавриил - кизи төлүн арачылап халарының ханаттыҕ пастағы хабарчызы, кизи төлүн арачылаанынанар искірчө Оён ангел, хайзын Худай чирзер ысхан, - ол Хан Худайның хайхазынаң тол парған.

Иң Арыҕ Мария Хыс, Худай Позының Архангелі пастыра ысхан Чахсыхабарны, - кизилер аразынан, иң не пастагызы полып, ис салған. Аның соонда, Аның чүреениң алтында, Позының пазын төбін түзір салып, Сын Худай ит-сөбкө кир парған, паза иргілен парған амырны наачылап салчан Чайаачы - Хан Худайның Ічезі пол парарынанар Чахсы Хабарны Иң Арыҕ Хыс ис салған. Анзынанар чоохтапча пүүнги чахсыхабарлыҕ хыгырыҕ.

Худай Позының Оён ангелін Гавриилни Галилеяның Назарет саарындагы Иң Арыҕ Мария Хыссар ысхан, Хайзы өкіс Иосифнен тайма хоныхтыҕ полған. Амды Худайның Архангелі Худай-Кизи төриринеңер Чиктег чох Иң Арыҕ Мария Хысха чоохтапча.

Худай-Ада Позының чахсыхабарчызын Архангел Гавриилни алтынчы айда ысхан. Ідөк Худайның олох ангелі Хан Худайның Кірөстөгчизи Иоаннын төриринеңер аның адазына пасабыс Захария паза аның ипчизине Елисаветаа искірген.

Че пүүн ол Худай-Кизи Аннаң төриринеңер Иң не Чиктег чох Мария Хысха Худайның Чахсыхабарын читтір пирче.

Полған на Худай чайап салған нима - Худайга өрністі сыйлапча, паза Худай ол өрніснен пасхаларынан үлезерге хынча, аннаңар пір дее тузазы чох нимені Худай чайап салбаан. Паза полған на Худай чайап салған нима - кизее өрністі сыйлапча, аннаңар Худай пір нимені дее тик чирге ле чайап салбаан...

Худайның Оён ангелі Гавриил Иң не Чиктег чох Арыҕ Мария Хысха түзіп, Худай Оолгы - Аннаң Төриринеңер Ағаа чоохтапча, хайзы пастыра иргілен парған амыр наачылан парар. Паза прай анзы Иң Арыҕ Хысха ол хаалхалар пол парған, Хайзы пастыра амырның Арачылагызы Позының узанча оры-

нынзар чили, кир килер. Аннаңар ипчи нимес, че Иң не Чиктег чох Арыҕ Хыс, Хайзы Позын тоозылбас үлүгүлү Худайга түгедө пир салған, Аннаң на Худай Оолгына Төрирге кирек полған, аннаңар амырның кирі Ағаа пір дее чухпаан...

Худайның Архангелі Гавриил түс килип, Ағаа теен: «Өрін, Худайның чахсы күзі пиріл парған Хыс! Хан Худай Синнен хада; чахсысөстгизин Син ипчилерниң аразынан. Наа чайап парған Худай-пала - Худайга паза кизилерге улуг өрністі сыйлап пирер; анзы Чахсыхабар пастыра азылча: «Өрін!» Пу сөстернен пасталча тиксі амырның наачылан парары. Пу иң не пастагы сөстер, хайзылары Худай-Аданың илбек чазыдын кизи төліне чарых азыбысчалар.

Худайның Оён ангелі Гавриил Иң Арыҕ Мария Хысты чахсы сөстгизин тіп адапча. Ап-арыҕ Хут тіригичайапчатхан тигирліг чахсы чыснан паза арыҕ сыйыхтарнан тол парғаннанар, - Аның худы - Худайның чурты пол парған.

Чахсы күзі чохтар олар, кемнерниң хуттары Худайга чаабыл парған полчалар, оларның хуттары чирге ле азылх полчалар, іди олар чазыхнаң паза өлімнең чыстанчалар. Худайнаң ырабысханы, - Худайның харгазы, че Худайга чагын кизее - Худайның чахсы сөзі пирілче. Худай Позы чайап салған кизизиниң хыринда хачан даа полча, сынап кизи поэла Аннаң хыйа парыбыспаза.

Өөркі Чайаачының илбек Ангелі Гавриил, хайзы Худайның чирни чайапчатханын көр саларга турыстыра пол парған, ідөк ол кизилерниң хуттарын өтіре көр салар күстег пол парған, -

ол Иң Арыҕ Хыстың сагызын көр салған, паза Аның уят парғанын көр салып, ол Аны иркелестіг сөстернен часхар саларга манзыраан: «Хорыхпа, Мария, Син Худайның чахсы күзін алып алгазын. Хорыхпа, Пала! Хорыхпа, Худай Позының чахсы сөзін пир салған Хыс! Іди Синиң пастыра тиксі кизи төліне Худайның чахсы сөзі пиріл парар, іди ол арачылан халар. Син, Худай Оолгының Ічезі пол парып, Хыс Позының чидір салбассын, Синнен пасхазына анзы пирілбес...»

Иң Арыҕ Мария Хыстын худын іди часхар салып, Худайның ханаттыҕ чахсыхабарчызы Ағаа тигирліг оён хабарны искірчө: «Мына, Син төл алынарзын, паза Оолны төредіп аларзын, Син Аны Иисус тіп адап саларзын. Ол илбек полып, Өөркі Чайаачының Оолгы тіп адал парар, паза Худай-Ада Ағаа Давидтин пайзанстолын пир салар, паза Аның Хан Худай Чириниң Ханы полчатханы тоозылбас...»

Иисус ат ідөк иргичахыҕлыҕ тустағы таныҕлыҕ ат полча, ол атнан Навинниң оолгы адалған, хайзы Худай таллап алған Израиль чонын Худай пирген часкалыҕ чирзер читіре апар салған, анан анда Иисус Арачылагычының алнында пол парар киреене тоғынған, Хайзы кизи төлін Тигирдегі Ханнның Чиринзер кир салар...

Ол тигирліг Чахсы Хабарны истіп алып, Иң Арыҕ Мария Хыс, олганак осхас оланай көннүліг пол парып, Худай ысхан чахсыхабарчынаң сураан: «Хайди анзы пол парар, хачан Мин ирні пілбинчөм?» «Ап-арыҕ Хут Сини таап алар, паза Өөркі

Худайның күзі Сағаа түзер; іди Ап-арыҕ Төрөөн Пала - Худайның Оолгы тіп адал парар», - нандырган Худайның Оён ангелі. Иң Арыҕ Мария Хыс Худайның сөзіне, хайзын архангел Гавриил Ағаа искірген, ікинчилебен. Худай кизиниң чүрегі хайдаҕ полчатханын чахсы көр салча...

Худай ысхан Архангелниң сөстерин истіп алып, прай хыстарнан пазымныҕ Хыс ағаа теен: «Мин Худайның хулыбын; ползын Мағаа синиң сөстериңче». Аның соонда, пістін арачылаанызыбыстың ханаттыҕ Оён хабарчызы Өөркі амырзар өрлөбөскөн, поэзының өлімі чох харындастарынзар.

Че, пу даа күннерде Тигириб өрністі хыйа итпинче; анда илбек Аның өрнізі кизи төлін арачылап халар үчүн, паза аны чабан тудып, чазыхтарнан арыланганы даа, Христостың, Кірөске хазадып, чобалчатханы үчүн, чүрек ачи даа, Хан Худайның Иди-сөөгү үстүнде сыхтааны даа ол илбек өрністі үзүре пас полбас, - іди пу Чахсы Хабар пастыра, амырның Арачылагычызы Христостың Төрөп парары, - тиксі амырга тарап парған.

«Хайдаҕ нима үлүкүннелче?» - ап-арыҕ Андрей Критский сурча. - «Прай чайал парғаның өрнізі паза кизи төлінің түзен парары. Пүүн Худайның кизее хынчатханы паза кизи төлінің арачылаанызы чахсыхабарлалча, іди Худай Позының чайап салған чонын хайраллап халар. Прайында полчатхан Сын Худай Килче, - прайзын өрніснен толдырыбызарга», - ап-арыҕ Андрей чоохтапча, - «Аның піске хынчатхан хайралластыҕ чүрее кизиниң чох пол парарын сыдап полбаан, хайзының үчүн Ол Тигирни тургыс салған, чирни төстөп салған, киини чайыбысхан, талай-суғларның хырилартын тургыс салған, паза прай көрүнчөткениң чайап салған. Аннаңар Худай - Тигирден, Худай - чирде, паза Иң Арыҕ Хыс Позының істинде ал чөрчөткөн Худай - кизилерниң аразында. Мыннаң сығара, кизи төлі өрністі алып, Худайга төйи полчатханын поэзына алынча. Мыннан сығара, кизи төлі чазыхтың пай полчатханына алаахтыртыңаны хыйа тастап, Чайаачының хынған Хызы чили сілігленче. Мыннан сығара пістін алында чайал парғаныбыс, - хатабох наачыланча, паза кирип парған амыр поэзының үзе кирип парып, чазып парғанын хыйа тастабысча, хайзы чазыхтын үчүн пол парған».

Илбек Оразаның ноо даа күніне киліс парза, пу үлүкүнде ап-арыҕчылар: Иоанн Златоустың алай ба Илбек Василийниң Худайга тогыныстары толдырылчалар.

Тигириб Уставы чарыда чоохтапча, - Чахсы Хабар - пістін арачылан халарыбыстанар Худайның пөк салған оён сагызы. Мында Тигириб-Ічези хыйга үгредиин көрчезин, анзынан ол арачылан халарыбыстанар өрнірге пісті хыгырча.

Паза, хайдаҕ даа арыҕ хара сугның суу андаҕ арыҕ полбас, хайди Иң Ап-арыҕ Мария Хыс арыҕ полған. Іди иртенгі дее таң чарии, хайзы күнни төрөтче, Мария Хыстың арыҕ полчатханына уйдадыбызарчыс, Хайзы өлімі чох Күнни, пістін Христос Арачылагычысты Төрөт салған. Паза, кем Аның алнында, тізектерине түзіп, хысхырбас: «Өрін, Худайның чахсы күзі пиріл парған Хыс! Өрін, кизи төлінің Арачылагычызын - Христосты төрөт салған Хыс!»

Улуг абыс Александр Шаргунов